

Komunike Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira*

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira (Peace Implementation Council – PIC) sastali su se u Sarajevu 17. i 18. juna 2019. godine kako bi razmotrili stanje provedbe Općeg okvirnog sporazuma za mir (GFAP), koji i dalje predstavlja temelj za stabilnu, sigurnu i prosperitetnu Bosnu i Hercegovinu (BiH). Upravni odbor PIC-a podsjetio je sve strane na obavezu da u potpunosti poštuju Mirovni sporazum, sve njegove anekse i odluke visokog predstavnika. Upravni odbor je još jednom potvrdio svoje neupitno opredjeljenje za teritorijalni integritet i temeljnu strukturu BiH kao jedinstvene i suverene države, koja se sastoji od dva entiteta. Upravni odbor je ponovio da entiteti nemaju pravo na otcjepljenje od BiH i da oni pravno postoje samo na osnovu Ustava BiH. Upravni odbor je podsjetio vlasti u BiH da je Ustav BiH sastavni dio Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i da su odluke Ustavnog suda BiH konačne i obavezujuće i moraju se provoditi. Upravni odbor je još jednom potvrdio svoju punu podršku visokom predstavniku u osiguranju punog poštivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i provedbi njegovog mandata u skladu sa Aneksom 10 i relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, što ostaje nepromijenjeno. Upravni odbor je podvukao da međunarodna zajednica i dalje zadržava neophodne instrumente za osiguranje provedbe Općeg okvirnog sporazuma za mir. Upravni odbor PIC-a je naglasio potrebu da se program 5+2 u potpunosti provede, što je i dalje uvjet za zatvaranje Ureda visokog predstavnika.

Upravni odbor PIC-a je pozdravio objavljivanje Mišljenja Evropske komisije o aplikaciji Bosne i Hercegovine za članstvo u EU u kojem se preporučuje da Bosna i Hercegovina napravi suštinske promjene i unaprijedi svoj zakonodavni i institucionalni okvir i navode se sveobuhvatne preporuke sa ključnim prioritetima za buduće reforme koje će pomoći da BiH dosegne stepen na kojem joj više neće biti potrebna međunarodna supervizija.

Upravni odbor PIC-a je sa istinskim žaljenjem konstatirao da, nakon što je od općih izbora, održanih u oktobru 2018. godine, proteklo više od osam mjeseci, još uvijek nisu formirani odgovarajući organi vlasti na državnom nivou, na nivou Federacije BiH i u nekoliko kantona u Federaciji BiH. Zbog toga se kasni s provedbom demokratske volje građana BiH i onemogućava se provođenje neophodnih reformi.

Upravni odbor PIC-a se sastao sa Zajedničkim kolegijem Parlamentarne skupštine BiH kako bi se upoznao sa prioritetima novoformiranih organa vlasti i potaknuo ih da zajednički rade na provedbi reformi potrebnih za

osiguranje boljeg života za građane BiH.

Upravni odbor PIC-a je osudio činjenicu da je i nakon općih izbora 2018. godine nastavljeno sa neodgovornom retorikom kojom se produbljuju podjele i sa političkim potezima, uključujući i osporavanje teritorijalnog integriteta BiH i državnih institucija, kao što su pozivanje na otcjepljenje, zagovaranje podjele BiH na tri teritorijalne jedinice i najavljivanje namjere da se ospori naziv entiteta Republika Srpska (RS). Takve inicijative i izjave dovele su do ozbiljnog urušavanja uzajamnog povjerenja i saradnje među ključnim akterima i one nemaju podršku Upravnog odbora PIC-a. Nadalje, putem takvih inicijativa i izjava stvara se osjećaj nestabilnosti koji obeshrabruje strane ulagače i ubrzava odlazak građana iz BiH u potrazi za sigurnošću i vladavinom prava.

Upravni odbor PIC-a smatra da potpuna saradnja sa Međunarodnim rezidualnim mehanizmom za krivične sudove (MRMKS) uključuje i poštivanje presuda koje su donijeli Haški tribunal i ovaj mehanizam. U tom kontekstu, Upravni odbor osuđuje odluku Vlade RS o uspostavi Komisije za Srebrenicu i slične revizionističke izjave date u kontekstu ovog pitanja. Upravni odbor PIC-a podsjetio je da su dešavanja u Srebrenici u periodu od 10. do 19. jula 1995. godine nesumnjivo kvalificirana kao genocid u presudama međunarodnih sudova, a i sudova u BiH.

Upravni odbor PIC-a je pozvao organe vlasti u cijeloj BiH da usklade svoje zakone o javnom okupljanju sa međunarodnim standardima. Konkretnije, Upravni odbor PIC-a je osudio aktivnosti koje su poduzete u RS kako bi se dodatno ograničile demokratske slobode, kao što su pravo na slobodu govora i mirno okupljanje.

Uz to, aktivnosti usmjerene na formiranje rezervnog sastava policije rezultirale su negativnom spiralom nepovjerenja u BiH. Umjesto ovakvih poteza, organi vlasti na državnom, entitetskom i kantonalnom nivou trebali bi raditi na poboljšanju saradnje u oblasti provođenja zakona i osigurati da postojeće policijske snage imaju na raspolaganju adekvatne resurse i odgovarajuću obuku kako bi mogli rješavati niz izazova s kojima se suočava BiH i njeni građani, uključujući i pitanje migracija.

Upravni odbor PIC-a je dobio informacije o najnovijim zabrinjavajućim dešavanjima u okviru Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (VSTV), što potvrđuje potrebu za hitnim provođenjem suštinskih reformi.

Članice NATO-a iz Upravnog odbora PIC-a i Japan pozdravili su priliku da organi vlasti Bosne i Hercegovine predaju svoj prvi Godišnji nacionalni plan (Annual National Program – ANP), instrument koji je lokalno osmišljen, a koji će dalje pomoći BiH da unaprijedi svoje odbrambene kapacitete, u korist svih građana BiH.

Upravni odbor PIC-a apelirao je na političke i institucionalne lidere BiH na odgovarajućim nivoima vlasti da:

- Unaprijede dijalog i saradnju između zajednica te podstaknu razvoj okruženja koje nije opterećeno nacionalističkom retorikom podjela. Jačaju okruženje koje pogoduje stabilnosti i napretku, uključujući poduzimanje konkretnih koraka na najvišem političkom nivou ka postizanju stvarnog pomirenja u cijeloj zemlji. Podrže napore lokalnih vlasti i zajednica u tom smislu.
- Okončaju formiranje parlamentarnih i izvršnih organa na svim nivoima bez daljeg odlaganja. Prestanu blokirati, odnosno opstruirati provođenje izbornih rezultata zbog uskih stranačkih interesa, čime drže taocima budućnost zemlje i njenih građana. Što prije uspostave parlametnarne komisije, kako bi Parlamentarna skupština BiH mogla početi da vrši svoju zakonodavnu funkciju.
- Jasno i aktivno dokažu svoje deklarirano opredjeljenje za integraciju zemlje u EU, tako što će poduzeti neodložne i konkretne korake ka provođenju ključnih prioriteta i reformi navedenih u mišljenju Evropske komisije u oblasti vladavine prava, temeljnih prava, reforme javne uprave, kao i demokratije i funkcionalnosti. To su osnove na temelju kojih će zemlje članice EU donijeti odluku u vezi sa sljedećim koracima BiH na putu integracije u EU, u skladu sa težnjama njenih građana.
- Suzdrže se od svake dalje retorike podjela i nacionalizma. Osiguraju da se temeljna prava svih građana jednako štite u cijeloj zemlji.
- Suzdrže se od podrivanja institucija na državnom nivou. Podrže te institucije i rade na jačanju njihove funkcionalnosti, unutarnje kohezije i osiguranja resursa. Oružane snage BiH su jedina odbrambena struktura ove zemlje i kao takva uživa punu podršku Upravnog odbora PIC-a.

- Značajno pojačaju napore na poboljšanju vjerodostojnosti i transparentnosti izbornog procesa tako što će implementirati temeljne promjene izbornog zakona koje su preporučili Ured za demokratske institucije i ljudska prava OSCE-a (ODIHR) i Grupa država protiv korupcije (GRECO) te razmotriti druge neophodne izmjene. Usvoje te izmjene što prije, kako bi se osiguralo da se one mogu blagovremeno primijeniti na lokalne izbore 2020. godine.
- Prioritetno riješe dugogodišnji izborni zastoj u Mostaru kako bi se građanima omogućilo da glasaju na općinskim izborima 2020. godine, bez uslovljavanja drugim pitanjima i uz očuvanje Mostara kao jedinstvenoga grada.
- Provedu odluku iz predmeta Sejdić-Finci i slične odluke Evropskog suda za ljudska prava, te se suzdrže od poduzimanja zakonodavnih ili političkih koraka koji bi otežali provedbu tih odluka.
- Imajući na umu da je oblast migracija u isključivoj nadležnosti države BiH, da zajedno, između ostalog i kroz značajno bolju saradnju i komunikaciju, rade na rješavanju problema u vezi sa migracijom u cijeloj zemlji. Upravni odbor PIC-a poziva Ministarstvo sigurnosti BiH da ubrza napore na koordinaciji između agencija za provođenje zakona u cijeloj BiH, od kojih se očekuje da sarađuju kako bi odgovorili na sigurnosne izazove koje donosi ovo pitanje.
- Podrže vladavinu prava na svim nivoima vlasti u BiH, osobito jačanjem institucija odgovornih za borbu protiv korupcije i sprečavanje i borbu protiv terorizma. Suzdrže se od podrivanja pravosudnih institucija na svim nivoima, i provode njihove odluke.
- Izmijene Zakon o visokom sudskom i tužilačkom vijeću (VSTV) da bi se funkcioniranje Vijeća uredilo na način koji garantira profesionalnost i odgovornost svih njegovih članova. Strukturalne izmjene u skladu sa preporukama EU su neophodne da bi se uredilo imenovanje, ocjena i disciplinske procedure kako bi se povratilo povjerenje javnosti u tu instituciju. Upravni odbor PIC-a također poziva Vijeće da hitno završi proces preostalih imenovanja.
- Ojačaju fiskalnu stabilnost i ubrzaju ekonomske i socijalne reforme. Nivo siromaštva, nezaposlenosti i odlazaka iz zemlje ne doprinosi ukupnoj stabilnosti i zahtijeva neodložne ciljane mjere, uključujući i održive javne investicije.
- Osiguraju slobodu i nezavisnost medija, i podrže profesionalne i odgovorne medije. Javni emiteri treba da omoguće jednak pristup svim političkim strankama, kao i otvorene debate između različitih gledišta, te im treba dodijeliti stabilan i nezavisan izvor finansiranja.

Upravni odbor PIC-a održat će sljedeći sastanak 3. i 4. decembra 2019. godine.

---

* *Ruska Federacija se ne slaže s ovim Komunikeom.*